



Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

ҲАҶТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№ 18 (12294)
6 майи
соли 2021

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

УҒУҚҲОИ ҲАМКОРИ

Ҷаласаи навбатии ШҲМ СҲШ дар Тошканд

Аз 27 то 30 апрели соли 2021 дар Тошканд, дар қароргоҳи Кумитаи иҷроияи сохтори минтақавии зиддитеррористии (СМЗТ) Созмони ҳамкории Шанхай (СҲШ) таҳти раёсати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷаласаи навбатии Шӯрои ҳамоҳангсозони миллии (ШҲМ) давлатҳои узви СҲШ баргузор шуд.

Рӯзномаи ҷаласаи ШҲМ СҲШ зиёда аз 60 масъалаи фаъолияти ҷорӣ созмонро дар бар гирифт. Ҳамроҳангсозони миллии раванди омодагӣ ба ҷорабинии асосӣ – ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои узви СҲШ-ро, ки 16-17 сентябри соли 2021 дар Душанбе дар шакли хузури баргузор мешавад, баррасӣ намуданд.

Дар мавриди омодагӣ ба ҷаласаи Шӯрои вазирони қорҳои хориҷӣ 13-14 июли соли 2021 дар Душанбе, ки ҷониби Тоҷикистон дар қорҷӯби он баргузор намудани ҷаласаи гурӯҳи тамоси “СҲШ-Афғонистон”-ро дар сатҳи вазирони қорҳои хориҷӣ пешниҳод кард, табодули афкор сурат гирифт. Дар ин рафид лоиҳаи Нақшаи ҷораҳои амалии мусоидат ба барқарорсозии иҷтимоӣ ва иқтисодии Афғонистон баррасӣ гардид.

Ҳамроҳангсозони миллии дар бораи давраи нави ҷойивазкунии мансаби роҳбарони мақомоти доимо-



амалкунандаи СҲШ табодули афкорро идома дода, ҷараёни татбиқи нақшаи ҷорабинии асосии СҲШ барои соли 2021-ро муфассал баррасӣ карданд.

Давлатҳои узви СҲШ аз қабул шудани қатъномаи Маҷмаи Умумии СММ таҳти унвони “Ҳамкории СММ бо СҲШ”, ки онро Тоҷикистон пешбарӣ карда буд, истикбол намуда, натиҷаҳои ҷорабинии таҳассусии сатҳи баланди СҲШ ва Раёсати СММ оид ба маводи муҳаддир ва ҷинояткориро, ки таҳти ҳамраисии ҷонибҳои

Тоҷикистон ва Россия баргузор шуд, баланд арзёбӣ карданд.

Мувофиқа гардид, ки дар қорҷӯби ҷаласаи навбатии ШҲМ СҲШ ҷорабинии махсуси ҳамроҳангсозони миллии давлатҳои узв бо намоёндагони ваколатдори вазоратҳои қорҳои хориҷии кишварҳои нозир ва шарикони муқоламаи СҲШ баргузор шавад.

Бояд гуфт, ки ШҲМ фаъолияти умумии СҲШ-ро ҳамроҳанг менамояд. Раёсати Тоҷикистон таҳти широри “20 соли СҲШ: ҳамкории бахри субот ва шукуфои” мегузарад.

Ҳамоиш дар Маркази дӯстӣ ва ҳамкории СҲШ дар Тоҷикистон

Дар Маркази дӯстӣ ва ҳамкории Созмони Ҳамкории Шанхай дар Тоҷикистон таҳти унвони «Дурномаи фаъолият ва ҳамкории Маркази дӯстӣ ва ҳамкории СҲШ дар Тоҷикистон» суҳбати «мизи мудаввар» баргузор гардид.

Дар он муовини Котиби генералии СҲШ, шарикони Марказ, аз ҷумла, Кумитаи ҷинӣ оид ба хусни ҳамҷаворӣ, дӯстӣ ва ҳамкории СҲШ, Маркази дипломатияи мардумии СҲШ дар Ўзбекистон, Платформаи ҷавонони СҲШ SCOLAR Network, намоёндагони сафоратҳои давлатҳои узви СҲШ ва мутахассисони соҳа иштирок намуданд.

Дар оғоз директори Маркази дӯстӣ ва ҳамкории СҲШ дар Тоҷикистон Абдухалил Фағурзода иброз дошт, ки «тибқи муқаррароти СҲШ, соли 2021 раёсат дар созмон аз Федератсияи Россия ба Тоҷикистон гузашт, ки он ба санаи таърихӣ – 20 — солагии таъсиси СҲШ рост меояд. Тоҷикистон яке аз кишварҳои таъсисдиҳандаи созмон буда, дар рушду равнаки он саҳми босазо дорад. Дар мувофиқа бо Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар назди Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Маркази дӯстӣ ва ҳамкории СҲШ дар Тоҷикистон ҳамчун ниҳоди ҳамроҳангсозии самтҳои фаъолияти СҲШ таъсис гардид. Маркази мазкур ташкилоти навбунёд буда, имрӯз дар марҳилаи ташаккул ва рушд қарор дорад».

Зикр шуд, ки ҷиҳати ба роҳ мондани фаъолияти самаранок ва расидан ба мақсадҳои дар назди худ

гузошта Марказ дурномаи рушд ва фаъолияти 5-соларо таҳия намуда истодааст. Мутобиқи он Марказ ҷорабинихоро дар самти рушди дипломатияи мардумӣ, маориф, илм ва фарҳанг, ташвику тарғиби фаъолияти СҲШ ва ҷорабинихорои Марказ ба нақша гирифтааст.

Дар ҷараёни мазкур масъалаҳо марбут ба самтҳои фаъолияти Марказ, ҳамкории марказ бо шарикони он, васеъ намудани доираи шарикон, қоркарди лоиҳаҳои дучониба ва бисёрҷонибаи ҳамкории баррасӣ шуданд.

Дар ҷараёни ҳамоиш миёни Маркази дӯстӣ ва ҳамкории СҲШ дар Тоҷикистон ва Маркази дипломатияи мардумии СҲШ дар Ўзбекистон Ёддошти тафохум ба имзо расид, ки санади мазкур заминаи устувори ҳамкории минбаъдаи ҷонибҳо хоҳад шуд.

Таъкид гашт, ки ин созмони бонуфуз соли 1996 дар ҳайати ҷумҳуриҳои Тоҷикистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Ҷумҳурии Мардумии Чин ва Федератсияи Россия бо номи Панҷгонаи Шанхай таъсис ёфт. Саҳми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таъсиси Панҷгонаи Шанхай ва баъдтар Созмони ҳамкории Шанхай басо назаррас аст.

Дар қисмати ниҳии мизи мудаввар яқинд пешниҳод оид ба таквият бахшидани ҳамкории, баргузори ҷорабинихорои муштарақ ва лоиҳаҳо манзур гардид.

АМИТ «Ховар»

Почтаи электронии «Омӯзгор»: omuzgor@inbox.ru

Телефони боварӣ - 227-76-86

• ДАР ИН ШҶМОРА: •

- Ду маркази нав дар донишкада саҳ. 3
- Эҳёи тамаддуни миллати тоҷик саҳ. 4
- Фаъолияти мактаб-интернатҳо тақмил меҷӯяд саҳ. 5
- Қамоли одамии аз илм бошад саҳ. 6
- Донишҷӯро хориҷ набояд кард! саҳ. 7
- Дифои шарафу шаъни Ватан саҳ. 8
- Омӯзиши забонҳои хориҷӣ вусъат меёбад саҳ. 10
- Турнаҳои баландпарвоз саҳ. 11
- Гирифтори суҳан саҳ. 12
- Маърифати экологӣ дар муассисаҳои томактабӣ саҳ. 13
- Падар ва ёвари адибони ҷавон саҳ. 15

▶ ҲАФТАИ ВАЗОРАТ

Дар Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон чаласаи баррасии ҳамкорихои Фонди шарикии байналмилалӣ дар соҳаи маориф (ФШБМ) баргузор гардид, ки дар он Муҳаммадҷосиф Имомзода – вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муҳаммадҷосиф Саломӣ – муовини якуми вазири маориф ва илм, Нуралӣ Собирзода – муовини вазири маориф ва илм, Бадриддин Музаффарзода – сардори раёсати иқтисод, банақшагири дар соҳаи маориф ва илм, Илҳом Камолзода – сардори раёсати муносибатҳои байналмилалӣ бевосита ва шарикони рушд аз тариқи онлайн ширкат варзиданд.

Баррасии фаъолияти фонди шарикии байналмилалӣ



М. Имомзода зимни сухани ифтитоҳӣ вобаста ба аз байни 69 давлат комёб шудани Тоҷикистон барои ба таври пилотӣ гирифтани грант ба Фонди мазкур извори миннатдорӣ намуда, дар бораи корҳои иҷрошуда оид ба таҳияи ҳуҷҷати “Нақшаи дастгирии соҳаи маориф аз тарафи шарикон рушд” ҳисобот дода, аз ҷумла, кайд кард, ки дар робита ба омода намудани ҳуҷҷатҳо барои гирифтани Гранти пилотии ФШБМ ва ҳуҷҷати НДСМТШР бо фармоиши вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби кормандони дастгоҳи марказии вазорат, зерсохторҳои он, шарикони рушд (ДСС) ва гурӯҳи маорифи маҳаллӣ (ГММ) гурӯҳи корӣ дар ҳайати 23 нафар таъсис дода шудааст.

Гуфта шуд, ки гурӯҳи корӣ аз рӯи чадвали пешниҳоднамудаи ФШБМ барои таҳияи ҳуҷҷати ҳамкории миёни Фонди шарикии байналмилалӣ дар соҳаи маориф ва Вазорати маориф ва илм давра ба давра чор чаласаи корӣ баргузор намудаанд.

Бо дархости ФШБМ маълумот ва чадвалҳои пешниҳодшуда барои таҳияи ҳуҷҷати дигар - Гурӯҳи мустақили арзёбии техникӣ (ИТАР) чамбоварӣ ва кори он чамбобаст гардидааст, ки пас аз баррасӣ бо ГММ то санаи 15 май ба ФШБМ пешниҳод мегардад.

Дар доираи амалигардонии лоиҳаи нави маблағгузори ФШБМ барои давраи то соли 2025 дар баробари Тоҷикистон, ҳамчунин, соҳаҳои маорифи кишварҳои Конго, Кения, Непал ва Уганду гранти ФШБМ-ро барои рушди соҳаи маориф ба даст овардаанд.

Ғолибон қадрдонӣ гардиданд

Бо ибтиқори раёсати Донишқандаи сайёҳӣ, соҳибкорӣ ва хизмат ва дастгирии бевоситаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, озмуни ҷумҳуриявии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар барои дарёфти «Ҷоми раёсати ДССХ» баргузор гардид.

Дар расми ифтитоҳи озмуни ҷумҳуриявӣ барои дарёфти «Ҷоми раёсати ДССХ» муовини аввали вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Саломӣ Муҳаммадҷосиф, намояндагони Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қумитаи рушди сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар шахсон расмӣ аз муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ иштирок намуданд.

Кайд кардан зарур аст, ки дар озмуни мазкур аз 28 муассисаи таҳсилоти олии касбӣ 78 нафар донишҷӯ аз рӯи равияҳои «Математика» ва «Технологияҳои иттилоотӣ» (тахассусӣ ва ғайритахассусӣ) бо ҳам сабақат намуданд.

Тибқи чамбобастии Комиссияи озмуни ҷумҳуриявии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар барои дарёфти «Ҷоми раёсати



ДССХ» 14 нафар соҳиби Дипломи дараҷаи 3 ва ҳар кадоме ба андозаи 1000 сомонӣ, 9 нафар соҳиби Дипломи дараҷаи 2 ва ҳар кадоме ба андозаи 2000 сомонӣ ва 4 нафар бо Дипломи дараҷаи 1 ва ҳар кадоме ба андозаи 5000 сомонӣ сарфароз гардонидашуданд.

Пас, аз тақдими диплому маблағҳои пулӣ вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Муҳаммадҷосиф Имом-

зода ба намояндагони муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар дастур доданд, ки ғолибони озмуни мазкур, ки дар риштаҳои илмҳои риёзӣ ва техникӣ сабақат намуданд ва ғолибиятро ба даст оварданд ба гурӯҳҳои бучавӣ интиқол карда шуда, дар зинаи магистратура низ дар гурӯҳҳои таҳсилатон роӣгон тариқи суҳбат қабул карда шаванд.

«Омӯзгор»

Иштироки 11 нафар дар озмун

30-юми апрели соли равон дар толори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон даври дууми озмуни ҷумҳуриявии «Илм-фурӯғи маърифат» баргузор гардид.

Озмуни мазкур аз рӯи номинатсияҳои математика (арифметика, алгебра ва геометрия), физика ва астрономия, химия, биология (ботаника, зоология ва анатомия), технологияҳои иттилоотӣ ва ихтироъкорӣ ва навоарӣ сурат гирифта, дар он 11 нафар корманди дастгоҳи марказии Вазорати маориф ва илм ва муассисаҳои тобеи он, аз ҷумла, Пажӯҳишгоҳи рушди маориф, Маркази ҷумҳуриявии муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ, Донишқандаи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф ва Маркази ҷумҳуриявии дарёфт ва рушди истеъдодҳо иштирок намуданд.

Тибқи баҳозурии аъзои ҳакамон, Сулаймон Қурбонов – ходими калони Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомӣ дар номинатсияи математика, Ислонҷон Ниматов – сармутахассиси раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Вазорати маориф ва илм дар номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ, Азмидин Убайдов – аспиранти Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомӣ дар номинатсияи физика ва астрономия, Меҳрубону Султонова – омӯзгори фанни биологияи литсей барои хонандагони болаёқати Тоҷикистон дар номинатсияи ботаника, зоология, анатомия, Амирхамза Нозиров – роҳбари маҳфили “Химия”-и Маркази ҷумҳуриявии муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ дар номинатсияи химия бо гирифтани ҳолҳои бештар сазовори ҷойҳои якум гардиданд.

3-юми майи соли равон дар меҳмонхонаи «Hyatt Regency»-и шаҳри Душанбе бахшида ба Рӯзи байналмилалӣ озолии матбуот конфронс баргузор шуд, ки зимни он ба як қатор намояндагони ВАО ҷоиҳои журналистӣ тақдим карда шуд.

Аз ҷумла, журналист Рачаби Мирзо – масъули гурӯҳи фејсбукии «Ахбор барои афкор» ҷоиҳои

Соҳиби ҷоиҳои «Сухангӯи беҳтарин»



«Эътимод»-ро, ки аз ҷониби Шӯрои ВАО таъсис ёфтааст, ба даст овард. Ҷоиҳои МТЖТ «Сухангӯи беҳтарин» ба номи Иқбол Тешаев ба Эҳсон Сафарзода – сардори Маркази матбуоти Вазорати маориф ва илм тақдим гардид. Ҳамчунин, дар доираи ин ҷоиҳои маблағи муайян ба оилаи марҳум Иқбол Тешаев ҳамчун қумак ҷудо гардид.

Дар расми тақдими ҷоиҳои директори МТЖТ Хуршеди Атовулло бо ёдоварӣ аз хизматҳои корнамоиҳои марҳум Иқбол Тешаев ба ҳайси суҳангӯи раиси шаҳри Исфара изҳор дошт: «Ҳодисаҳои охир дар марз нишон дод, ки на танҳо аз шаҳри Хучанд, балки аз шаҳри Душанбе ҳам рафтани журналистон натавонист ҷои Иқболро пур кунад. Ҷои ӯ то ҳол ҳолист».

Муовини сардабири нашрияи «Садои мардум» Далер Мерганов ва рӯзноманигор Ҷамшед Маъруфов бо ҷоиҳои «Рисолати касбӣ» ба номи Отахон Латифӣ аз ҷониби “Медиа Альянс”-и Тоҷикистон, рӯзноманигорони тадқиқотчӣ Ёқуб Ҳалим ва Мазҳаб Ҷумаев бо ҷоиҳои тадқиқоти журналистӣ ба номи Ҷумъа Ғолиб, инчунин, рӯзноманигори ҷавон Абдуллоҳ Ғурбатӣ бо ҷоиҳои «Ҷасорат ва рисолати касбӣ» сарфароз гардонидашуданд.

Маркази матбуоти Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шоири тавоно, шахсияти бузург

30-юми апрели соли равон бо ташаббуси Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон яқчо бо Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ва Донишқандаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода бахшида ба 110-солагии Шоири халқии Тоҷикистон, Қаҳрамони Тоҷикистон Мирзо Турсунзода конференсияи илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи «Нақши Мирзо Турсунзода дар рушди адабиёт ва фарҳанги миллии» баргузор гардид, ки дар он Муҳаммадҷосиф Саломӣ – муовини якуми вазири маориф ва илм, Манучеҳр Шарифзода – муовини вазири фарҳанг, Мухриддин Низомӣ – ректори Донишқандаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода, Фирӯза Тур-

сунзода – духтари Мирзо Турсунзода, Боймурод Шарифзода - директори Институти забон ва адабиёти ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, Мисбирдин Нарзиқул – мудири кафедраи таърихи адабиёти тоҷики Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва кормандони вазорату кумитаҳо, ҳайати профессору омӯзгорон ва кормандони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намуданд.

М.Саломӣ – муовини якуми вазири кайд намуд, ки: - Имосл дар саросари кишвар 110-солагии ин шоири шахир ва фарзанди фарзонаи халқи тоҷик бо шукӯҳу шаҳомати хоса таҷлил карда мешавад. Дар таърихи адабиёт ва фарҳанги миллии мо устод Мирзо Турсунзода дар баробари яке аз чеҳраҳои барҷастаи адабӣ, шоири оташинсухан, ҳамзамон, ба сифати шахсияти бузург

ге шинохта шудааст, ки барои ривочу раванги дӯстии халқҳои олам саҳми бузургро гузоштааст, - иброз дошт М.Саломӣ.

М.Нарзиқул – мудири кафедраи таърихи адабиёти тоҷики Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар мавзӯи «Лоик Шералӣ ва Мирзо Турсунзода» (масъалаи садоқати шоғирд ва манзалати устод), Б. Шарифзода – директори Институти забон ва адабиёти ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар мавзӯи «Хусусиятҳои афкори адабӣ ва эстетикӣ Мирзо Турсунзода», Б. Назруллоев – муовини ректор оид ба корҳои эҷодии Донишқандаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода дар мавзӯи “Мирзо Турсунзода ва санъати мусикӣ” ва устодони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ маъруза намуданд.

► БА ПЕШВОЗИ 30-СОЛАГИИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

1 май дар Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ба истикболи 30-солагии Истиқлоли Ҷумҳурии Тоҷикистон ду маркази нави замонавӣ: Маркази тарҷумонию тарҷумаи ҳамзамон ва Маркази рушди маҳорати методӣ кушода шуд. Дар маросими ифтитоҳи марказҳо ректори Донишкадаи забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода Чило Гулназарзода ва устодони донишкадаи мазкур иштирок намуданд. Марказҳои мазкур бо таҷҳизоти муосир ва техникаву технологияи нав мучаҳҳаз гардонид шуда, мавриди истифода қарор дода шуданд.

Зикр гардид, ки Маркази рушди маҳорати методӣ аз қисматҳои эҷодкорӣ, инноватсия ва худтакмилдиҳӣ иборат мебошад ва дар ин марказ чорабиниҳои илмӣ-

Ду маркази нав дар донишкада

методӣ, дарсҳои кушод, семинару вебинарҳо гузаронида мешаванд. Илова бар ин, маводи таълимӣ-методӣ дар шакли чопиву электронӣ ва пояи моддӣ-техникии марказ

и маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон) дар асоси шартнома ба курси тақмили ихтисос фаро гирифта шаванд. Дар самти методикаи таълими забони тоҷикӣ муаллифи китоби ягона дар кафедраи методикаи таълим фаъолият мекунад.

Доир ба Маркази тарҷума ва тарҷумаи ҳамзамон иброз карда шуд, ки ҷомеаи имӯзаро бе фаъолияти тарҷума ва тарҷумонӣ тасаввур кардан ғайриимкон аст. Тарҷумашиносии тоҷик яке аз илмҳои одаст, ки пас аз соҳибистиклолии мамлакат аҳамияти хоса пайдо карда, имрӯзҳо рушд менамояд.

Вобаста ба самтҳои фаъолияти марказ: таъмини донишҷӯён бо адабиёт ва китобҳои фаъолияти тарҷумонӣ дар шакли

электронӣ ва ғайриэлектронӣ, таъмини донишҷӯён бо маводи назариявӣ ва амалии анҷом додани тарҷумаи ҳамзамон, омӯзиши забони хориҷӣ (англисӣ) аз нигоҳи хусусияти тарҷума аз забони англисӣ ба забони тоҷикӣ ва баръакс, иҷрои тарҷумаи пайиҳам ва ҳамзамон бо истифода аз технологияи муосири информатсионӣ ва коммуникатсионӣ ва ғайра ба роҳ монда мешавад.

Тазаккур дода шуд, ки чунин марказҳо нисбат ба дигар макотиби олии касбӣ аввалин бор дар Донишкадаи давлатии забонҳои таъсис ва мавриди истифода қарор гирифтаанд.

Дар баробари ин, дар донишкадаи мазкур Ҳафтаи забони англисӣ ҷамъбаст гардида, бахшида ба он барномаи фарҳангӣ доир карда шуд.

«Омӯзгор»



Марҳалаи муҳими тақдирсоз



30-юми апрели соли равон дар Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон имтиҳоноти дохилшавӣ ба Донишкадаи давлатии муносибатҳои байналмилалӣ Москва (МГИМО) қарор гирифт, ки дар он хонандагони синфи 11 аз вилоятҳои Суғд, Хатлон, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, шаҳри навоҳии тобеи ҷумҳурӣ ва шаҳри Душанбе иштирок карданд. Ҳамасола хоҳишмандон барои тахсил дар донишгоҳу донишкадаҳои хориҷ аз Тоҷикистон, аз ҷумла, Федератсияи Россия ба «Маркази барномаҳои байналмилалӣ Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҳуччат супорида, пас аз марҳалаи интихобӣ ва комёб гардидан тахсилашонро дар муассисаҳои олии касбӣ идома медиҳанд. Ҷихати шаффоф гузаштани озмуни имрӯза имтиҳонҳои тестӣ аз тариқи Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шуд.

Директори ММТ-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Хуршед Икромӣ иштирокдоронро бо талаботи баргузори озмун шинос кард. Сипас, довталабон бо пешниҳоди шиноснома ба синфхонаҳои имтиҳонӣ ворид гардиданд.

Муовини директори марказ Махмадалӣ Раҳмонзода иброз дошт, ки дар сабақати мазкур аз 189 нафари номнависгардида, 154 нафар аз шаҳри навоҳии мухталифи кишвар ширкат варзиданд.

Аз ин тӯлод танҳо 5 нафари муваффақ дар Донишкадаи давлатии муносибатҳои байналмилалӣ Москва (МГИМО) тахсил хоҳанд кард. Ёдовар бояд шуд, ки довталабонро як имтиҳони дигар – навиштани иншо низ дар пеш аст.

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ,
«Омӯзгор»

► ҶАМОИШ

Бо ибтиқори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, дар ҳамкорӣ бо Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон ва бо кӯшишу эҳтимоми кафедраи назария ва адабиёти навини форсии тоҷикӣ ДМТ бахшида ба 110 – солагии Шоири халқии Тоҷикистон, Қаҳрамони Тоҷикистон, устод Мирзо Турсунзода дар толори донишгоҳи мазкур конфронси байналмилалӣ илмию амалӣ дар мавзӯи «Мирзо Турсунзода ва адабу фарҳанги милли» барпо гардид. Қабл аз шурӯи ҷамъоӣ бо иштироки меҳмонони хориҷӣ – намоёндогони сафаратҳои муқими Тоҷикистон ва устодону шогирдонҳои факултаҳои филологияи тоҷик ва журналистика, дар оромгоҳи шоир маросими гулгузорӣ ва кироати ашъори шоир ба амал омад.

Дар оғози конфронс муовини вазири маориф ва илми Тоҷикистон Муҳаммадҷовуд Саломӣён оид ба мавзӯи «Турсунзода – мунодии сулҳу дӯсти халқҳо» андешаронӣ кард. Ректори ДМТ, профессор Қобилҷон Хушвахтзода зимни суханронии хеш устод Турсунзодаро «ифтихори миллату кишвари тоҷик» номида, аз саҳми ӯ дар тақвияти сулҳу дӯстии сартосарии мардуми олам харф зад. Раиси Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон Низом Қосим тахти унвони «Шеърӣ дирӯз дар хизмати имрӯз» маъруза анҷом дода, аз хизматҳои мондагори устод М. Турсунзода дар соҳаи илму адаби тоҷикӣ садаи ХХ ибрази андеша намуд. Профессори Донишгоҳи давлатии шаҳри Самарқанд Чумъабой Ҳамроев ба тариқи онлайнӣ аз робитаи адабии халқҳои тоҷикӣ узбек (дар

мисоли осори М. Турсунзода ва Шароф Рашидов) гуфтугӯ кард. Сафири Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳиндустон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Виҷа Сингх аз хусуси хизматҳои шоистаи Мирзо Турсунзода дар истиқлоли халқи Ҳинд ёдовар шуда, хабар дод, ки бо пешниҳоди сафарати

шоир изҳори ақида намуд.

Сипас, олимону мутахассисони соҳаи филология, меҳмонону донишмандон ба ду гурӯҳи ҷудо гардида, дар бахшҳои адабиётшиносӣ ва забоншиносӣ оид ба зиндагинома, маҳорати адабӣ, шинохти шоир ва дараҷаи омӯзиши

Ёдкарди устод Турсунзода дар ДМТ



Ҷумҳурии Ҳиндустон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хиббоне дар шаҳри Дехли ин мамлакат ба номи устод Турсунзода гузошта хоҳад шуд. Роҳбари бахши фарҳангии сафарати Ҷумҳурии Ислонии Афғонистон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Муҷибулло Малиқзода аз шинохти Мирзо Турсунзода дар ҶИА ва маҳбубияти мардуми ин сарзамин нисбат ба

осори ӯ дар ҷумҳурӣ ва берун аз он маърузаҳо кироат намуданд. Дар маҷмӯъ, бештар аз сӣ маърузаву гузориш пешкаши алоқамандони хунари шоирӣ ва мавқеи шаҳрвандии устод Мирзо Турсунзода гардонда шуд.

Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

Соҳтмони «Мактаби Оксфорд» Даври донишгоҳии озмун оғоз гашт идома дорад

Ба истикболи 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар минтақаи шимолу шарқии шаҳри Хучанд бо иқдоми соҳибкор Саидмурод Давлатов соҳтмони «Мактаби Оксфорд» дар шаҳри Хучанд бо маром идома дорад. Раиси вилояти Суғд Раҷаббой Аҳмадзода ва раиси шаҳри Хучанд Фирдавс Шарифзода аз қарорҳои бунёди ин муассисаи нави таълимӣ боздид намуданд.

Бинои мазкур бо тарзу усули ҳосаи меъморӣ донишгоҳи шаҳри қадимаи «Оксфорд»-и Британияи Кабир бунёд гардида, дорони тамоми имконоти таҳсилу иқомат ва фаъолият мебошад. Дар «Мактаби Оксфорд» 450 нафар хонанда ба тахсил фаро гирифта мешавад. Муассисаи мактаб тасмим гирифтааст, ки дар ин маҳзани таълимӣ усули таълими байналмилалӣ ва замонавиро роҳандозӣ намояд.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

Дар Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров даври аввали озмуни ҷумҳуриявии «Илм-фурӯги маърифат» оғоз гардид. Дар рӯзи аввал озмун аз рӯи номинаи ихтироҷкорӣ ва навоарӣ бо иштироки 34 олимони ҷавон, докторант, магистрант ва донишҷӯ қарор гирифт. Дар озмун донишҷӯён аз рӯи 7 номина: ихтироҷкорӣ ва навоарӣ, математика (арифметика, алгебра, геометрия); физика ва астрономия; химия; биология (ботаника, зоология, анатомия); география; технологияи иттилоотӣ байни ҳам сабақат намуданд. Дар сатҳи факултаҳои донишгоҳ бо шумули 989 олимони ҷавон, докторант, магистрант ва донишҷӯ баргузор гашт, ки 212 нафар ба тартиби зайл: номинаи ихтироҷкорӣ ва навоарӣ 34 нафар, номинаи математика 34 нафар, физика 16 нафар, химия 31 нафар, биология 33 нафар, номинаи география 26 нафар ва технологияҳои иттилоотӣ 38 нафар ба даври донишгоҳӣ роҳат гирифтанд.

Алишер РАҲМОНӢ

▶ **БА ТАВАҶҶУҶИ МАҚОМОТҶОИ ИҶРОИЯИ ҶОКИМИЯТИ ДАВЛАТИ**

Фаъолияти мактаб-интернатҳо такмил мевоҳад

Бо мақсади иҷрои Нақшаи кори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи якуми соли 2021 шароити таълиму тарбия ва буди боши хонандагон дар мактаб-интернатҳои мақоми маҳаллидоштаи шаҳрҳои Душанбе, Кӯлоб, Роғун, Турсунзода, ноҳияҳои Фарҳор, Восеъ, Темурмалик, Муъминобод, Вахш, Шаҳритус ва Кубодиён мавриди санҷиш қарор дода шуд.

Дар рафти санҷиш ба масъалаҳои вазъи таълиму тарбия, тартиби қабули таълимгирандагон, мувофиқати буди боши онҳо ба талаботи Низомномаи намунавии муассисаҳои давлатии таълимии навъи мактаб-интернат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳолати ҳуҷҷатдорӣ, иҷрои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, таҳияи нақшаи кори солони ва масъалагузорӣ ба назардошти фарогирии паҳлуҳои фаъолияти муассисаҳои таълимӣ, таъмини муассисаҳои таълимӣ бо кадрҳои омӯзгорӣ ва китобҳои дарсӣ, таҳкими заминаи моддию техникаӣ, чиҳозонидани кабинетҳои фаннӣ ва ҳолати ҳобгоҳҳо тавачҷуҷи ҳоса зоҳир қарда шуд.

Фароғирӣ ба муассисаҳо

Зимни санҷиши 17 муассиса маълум гардид, ки шумораи тарбиятгирандагон ва вазъи иҷтимоии онҳо дар мактаб-интернатҳои санҷидашуда гуногун аст. Дар ин муассисаҳо 2117 нафар фаро гирифта шудаанд, ки аз онҳо 74 нафар ятими кулл, 674 нафар аз падар маҳрум, 138 нафар аз модар маҳрум, 52 нафар бепарастор, 35 нафар дар парасторӣ дигар қарордошта, 346 нафар аз оилаҳои камбизоат, 115 нафар маъюб ва беморҳои сироятӣ ва 92 нафар дар маҳалли зист мактабнадошта ташкил медиҳанд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки қабули кӯдакон ба Хонаи кӯдакон ва мактаб-интернатҳо барои кӯдакони ятиму бепарастор тибқи талаботи бандҳои 42 ва 43 Низомномаи намунавии муассисаҳои давлатии таълимии навъи мактаб-интернат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29.08.2017, №411) ба роҳ монда нашудааст.

Бояд қайд намуд, ки тибқи талаботи банди 42 Низомномаи мазкур ба мактаб-интернатҳо барои кӯдакони ятиму бепарастор танҳо кӯдакони ятими кулл, нимятим, бепарастор, кӯдаконе, ки падару модарашон бо қарори суд аз ҳуқуқи падару модарӣ маҳрум ё аз онҳо расман даст кашидаанд ва ё падару модарашон гирифта беморҳои сироятӣ барои онҳо ҳавфнок (бемории сил, вирусӣ, норасоии масунияти одам, нашъамандӣ мебошанд) қабул қарда мешаванд.

Аз таҳлилҳо бармеояд,

ки аз 17 мактаб-интернати санҷидашуда 10 мактаб-интернат барои кӯдакони ятиму бепарастор буда, дар онҳо 383 нафар хонанда хилофи талаботи банди 42 низомномаи мазкур ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд.

Аз ҷумла, дар мактаб-интернати кӯдакони ятиму бепарастори ба номи Раҳмон Шуқури ноҳияи Темурмалик аз 106 нафар 54 нафар (51%), мактаб-интернати ятимон ва бепарасторони ноҳияи Муъминобод аз 81 нафар 45 нафар (55,5%), мактаб-интернати кӯдакони ятиму бепарастори ба номи Мирзо Сатторови ноҳияи Вахш аз 300 нафар 102 нафар (34%) ва мактаб-интернати ба номи Эргаш Ямоқови ноҳияи Шаҳритус аз 80 нафар 50 нафар (62,5%) хилофи талаботи банди 42 Низомномаи намунавии муассисаҳои давлатии таълимии навъи мактаб-интернат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил доранд.

Ҳамзамон, бояд қайд намуд, ки мактаб-интернати ҷумҳуриявӣ барои кӯдакони ятими шаҳри Кӯлоб барои 250 нафар ва ҳобгоҳ барои 220 нафар пешбинӣ шудааст ва айни ҳол 100 нафар тарбиятгиранда ба таълиму тарбия фаро гирифта шудааст ва мактаб-интернати ҷумҳуриявӣ барои кӯдакони ятими ноҳияи Шамсиддини Шохин бошад, барои 350 нафар ва ҳобгоҳ барои 220 нафар пешбинӣ гардида, айни ҳол 100 нафар ба таълиму тарбия фаро гирифта шудааст.

Аз ин лиҳоз, зарур аст, ки мақоми мактаб-интернати кӯдакони ятиму бепарастори ба номи Раҳмон Шуқури ноҳияи Темурмалик, мактаб-интернати ятимон ва бепарасторони ноҳияи Муъминобод, мактаб-интернати ба номи Эргаш Ямоқови ноҳияи Шаҳритус, мактаб-интернати ятиму бепарасторони ноҳияи Кубодиён, мактаб-интернат ва Хонаи бачаҳои шаҳри Роғун, парваришгоҳи назди мактаби ноҳияи Фарҳор, хонаи кӯдакони шаҳри Турсунзода ва мактаб-интернати №1-и деҳаи Арали ноҳияи Восеъ дигар қарда, ба муассисаи таҳсилоти умумӣ таъдил дода шавад.

Тарбиятгирандагон ин муассисаҳо, ки ба талаботи низомнома мубоқиқат менамоянд, ба мактаб-интернатҳои мақоми ҷумҳуриявӣ наздик ба ин муассисаҳо гузаронида шаванд.

Ҳамзамон, мактаб – интернати ҷумҳуриявӣ кӯдакони нобинои шаҳри Ҳисор барои 120 нафар кӯдак пешбинӣ шудааст. Айни ҳол дар мактаб – интернат 232 нафар кӯдакони нобино аз шаҳри ноҳияҳои ҷумҳуриявӣ ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд, ки аз меъёри муқарраргардида 112 нафар зиёд мебошад.

Аз ин лиҳоз, зарур аст, ки муассисаи давлатии таҳсилоти ибтидоии шабонарӯзии маҳсус барои кӯдакони нобино ва суғбани шаҳри Душанбе ба зинаи таҳсилоти умумии асосӣ ё миёнаи умумӣ ва муассиса

дар шаҳри Исфара ба зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ таъдил дода шуда, ба ин васила шумораи кӯдакони мактаб – интернати ҷумҳуриявӣ кӯдакони нобинои шаҳри Ҳисор кам шуда, шароити буди боши таълимгирандагон бехтар қарда шаванд.

Тибқи талаботи банди 43 низомномаи мазкур ба хонаи кӯдакон (зинаи таҳсилоти

омӯзгори хонаи кӯдакони шаҳри Турсунзода бо ихтисоси рӯзноманигор ва як нафар бо ихтисоси муҳандиси радиофизика ва электроника аз фанни технология дар мактаб-интернати ёрирасони №1-и шаҳри Кӯлоб дарс медиҳанд.

Дар хонаи кӯдакони шаҳри Турсунзода 6 нафар, мактаб-интернати ятиму бепарастори



томактабӣ) кӯдакони ятими синну солшон аз 2-моҳа то 7-сола, қабул қарда мешаванд, аммо дар хонаи кӯдакони шаҳрҳои Турсунзода ва Роғун талаботи банди мазкур ба инбат гирифта нашуда, тарбиятгирандагон аз синфи 1 то 11 ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд, ки ин хилофи талаботи мазкур мебошад.

Дар хонаи кӯдакони шаҳри Турсунзода танҳо 6 нафар кӯдакони синни томактабӣ ба таълиму тарбия фаро гирифта шудааст.

Таъминоти кадрӣ

Дар рафти санҷиш ба вазъи таъминоти кадрӣ мактаб-интернатҳои мақоми маҳаллидошта диққати ҷиддӣ дода шуд.

Санҷиш нишон дод, ки дар муассисаҳои таълимӣ имрӯз 322 нафар омӯзгор, аз инҳо 255 нафар (79,1%) бо таҳсилоти оли касбӣ, 12 нафар (3,7%) бо таҳсилоти оли нопурра, 48 нафар (14,9%) бо таҳсилоти миёнаи касбӣ ва 7 нафар (2,1%) бо таҳсилоти миёнаи умумӣ фаъолия менамоянд.

Дар мактаб-интернати ёрирасони №1-и шаҳри Кӯлоб як нафар бо ихтисоси омӯзгори фанни синфҳои ибтидоӣ аз фанҳои забони русӣ, дар мактаб-интернати кӯдакони ятиму бепарастори ба номи Раҳмон Шуқури ноҳияи Темурмалик як нафар бо ихтисоси забон ва адабиётӣ тоҷик аз фанни технологияи иттилоотӣ, дар мактаб-интернати №1 барои кӯдакони ятим ва бепарастори шаҳри Душанбе як нафар бо ихтисоси педагогика ва психологияи томактабӣ дар синфҳои ибтидоӣ, як нафар бо ихтисоси синфҳои ибтидоӣ аз фанни омодагии ибтидоии ҳарбӣ, дар муассисаи давлатии таҳсилоти миёнаи умумии маҳсус барои ношунавоёни шаҳри Душанбе як нафар бо ихтисоси забону адабиётӣ рус дар синфҳои ибтидоӣ дарс медиҳанд.

Ҳамзамон, як нафар

ноҳияи Кубодиён 4 нафар ва мактаб-интернати ба номи Эргаш Ямоқови ноҳияи Шаҳритус 8 нафар бо таҳсилоти миёнаи умумӣ ҳамчун мураббӣ фаъолия менамоянд.

Ҳолати ҳобгоҳҳо

Шароити буди боши таълимгирандагон дар ҳобгоҳҳо бехтар гардида бошад ҳам, ҳанӯз дар ин самт камбудихо ҷой доранд.

Аз ҷумла, дар Мактаб-интернати №1 барои кӯдакони ятим ва бепарастор, мактаб-интернатҳои №2 ва №3 барои кӯдакони имконияти маҳдуддошта, муассисаи давлатии таҳсилоти ибтидоии шабонарӯзии маҳсус барои кӯдакони нобино ва суғбани, Хонаи кӯдакони синни томактабӣ №1 шаҳри Душанбе, мактаб-интернати кӯдакони ятиму бепарастори ба номи Мирзо Сатторови ноҳияи Вахш тарбиятгирандагон бо тамоми таҷҳизоти зарурӣ таъмин мебошанд. Ҳолати санитарии ҳобгоҳҳои мактаб-интернатҳои зикргардида хуб буда, ҳатто барои пойафзоли таълимгирандагон рафҳои ҷудоғона ташкил қарда шудааст.

Аммо дар мактаб-интернати ятимон ва бепарасторони ноҳияи Муъминобод, мактаб-интернати №1, деҳаи Арали ноҳияи Восеъ таълимгирандагон бо таҷҳизоти зарурӣ таъмин бошанд ҳам, ҳолати санитарии интернат хуб нест. Барои хонандагон рафҳои алоҳидаи пойафзол, собун, ҳокаи дандоншӯйӣ, ҷутка, чевони алоҳидаи либосовезӣ ташкил нашудааст.

Мутаассифона, ҳолати ҳобгоҳҳои мактаб-интернати ятимон ва бепарасторони ноҳияи Муъминобод ба ягон талаботи санитариву гигиенӣ ҷавобгӯ набуда, хонандагон либосҳои худро дар девор овезон мекунад, дар ҳобгоҳҳо чевон барои либос, пойафзол, маводи хониш набуда, рахтҳои хоб таъмирталаб мебошанд.

Зарур аст, ки...

Вобаста ба вазъи мавҷуда масъулини мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри ноҳияҳо ва сардорони сарраёсат, раёсат ва мудирони шӯъбаҳои маорифи шаҳри ноҳияҳо зарур аст, ки:

- ба ин навъи муассисаҳои таълимӣ тавачҷуҷи бештар зоҳир намуда, чиҳати бехтар намудани вазъи ҷораҳои зарурӣ андешанд;

- барои аз мактаб-интернатҳо хориҷ ва ба муассисаҳои таҳсилоти умумии маҳалли зист ба таълиму тарбия фаро гирифтани тарбиятгирандагон хилофи талаботи қабулшуда ҷораҳои таҳриропазир андешанд;

- ҳангоми ба қор қабул намудани омӯзгорони фаннӣ ва мураббӣ талаботи Низомномаи намунавии муассисаҳои таълимии навъи мактаб-интернат дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба инбат гиранд;

- чиҳати мубоқиқат намудани номи мактаб-интернатҳои мазкур ба талаботи 8 Низомномаи намунавии муассисаҳои давлатии таълимии навъи мактаб-интернат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷораҷӯӣ намоянд;

- дар самти коргузорию ҳуҷҷатнигорӣ, таъминоти маводи ёрирасони дастурдихӣ, воситаҳои таълимӣ бо Маркази ҷумҳуриявӣ таълимӣ методӣ ҳамкориро пурзӯр намуда, ҳолати ҳуҷҷатдориро дар муассисаҳои таълимӣ такмил диҳанд;

- дар мактаб-интернатҳо ташкили дарсҳои иловагӣ ва маҳфилҳои фаннӣро ҷоннок намуда, барои таҳким баҳшидан ва дар сатҳи зарурӣ ба роҳ мондани фаъолияти маҳфилҳои гуногун, баҳусус, хунаҳои мардумӣ тадбирҳои мушаххас андешанд;

- барои дар китобхонаи мактаб-интернатҳо аззо намудани таълимгирандагон, ҳамчунин, дар ҳобгоҳҳо ташкил намудани гӯшаҳои китоб, баргузор намудани озмунҳои “Китобҳои бехтарин” дар партави озмуни ҷумҳуриявӣ “Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст” ҷораандешӣ намоянд;

- чиҳати дар ҳобгоҳҳо муҳайё намудани шароити мусоиди дарстайёркунӣ, ҷоннок намудани ҷораниҳои таълимӣ - фарҳангӣ ва таъмин намудани ҳар як таълимгиранда ба ҷевонҳои шахсӣ тадбирҳо андешанд;

- барои таъмини беҳдошти солимии таълимгирандагон, доимо таъмин будан бо об (аз ҷумла, оби гарм), собун ё маҳлулҳои дастшӯйӣ ва лавозимоти гигиенаи шахсӣ ҷораҳои зарурӣ андешанд;

- чиҳати сафарбар намудани омӯзгорон ба курсҳои такмили ихтисос ва пешбинӣ намудани маблағи сафархарҷи онҳо дар смеғи хароҷоти мактаб-интернатҳо ҷораҷӯӣ намоянд.

**Қутбиддин
МУҶИДДИНЗОДА,
сардори раёсати
таҳсилоти умумӣ,
Эҳсон САФАРЗОДА,
сардори Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илм**

Дар ноҳияи Кӯшонӣён ярмаркаи либоси мактабӣ доир шуд.

Зи шиқи Ватан ҷӯи дорад дилал,

► ИФТИХОР

Сабақи таърих

Ҷанги Бузурги Ватани солҳои 1941-1945 аз ҷиҳати маҷлисҳои таърихи буда, ҳеҷ гоҳ аз хотираи мардуми озодандешу сулҳхоҳи дунё фаромӯш намешавад ва ҳамчун сабақи муҳими таърих дар роҳи пешгирии ҷунун ғочаҳои мудхис нақши калон мебозад.

Ҷанги солҳои 1941-1945 ҷанги одилонаю озодихонана собиқ халқҳои Шӯравӣ барои озодию истиклолияти Ватан буда, на танҳо муборизаи байни ду системаи ҳамоноқтаи ба ҳам муқобил, инчунин, муборизаи некиву бадӣ, рӯшноӣ ба зулмоти фашистӣ буд. Дар Ҷанги Бузурги Ватан миллионҳо одамони Шӯравӣ бо шуҷоату мардонагӣ, ватандӯстиву ватанпарастӣ, бо матонати оҳанин бар зидди зулму истибод ва ниятҳои нопоки фашистони истилогар муборизаи беамон бурда, барои ояндаи некии мо ва халқҳои ҷаҳон ҷонибдорӣ кардаанд. Артиши зафарманди Шӯравӣ дар рафти амалиётҳои ҷангӣ тағйироти кулӣ ба амал овард ва дар муқорбаҳои азиму халқунанда қувваҳои якҷаҳини фашистиро шикаст дод ва душмани ғаддорро 9 майи соли 1945 дар лонаи худ-шаҳри Берлин мағлуб намуд. Фахр мекунем, ки халқҳои тоҷик дар яқҷоягӣ бо дигар халқҳои миллатҳои дӯсту бародари Шӯравӣ



ба муқобили фашистон истодагарӣ намуда, аз имтиҳони сангини таърих сарбаландона гузашт ва дар шикасти Олмони фашистӣ ва таъмини Ғалабаи бузург саҳми арзанда гузошт. Мо, насли имрӯза, ҳеҷ гоҳ хизмати қорнамоии беназири 300 ҳазор нафар ҳамватанон ва 92 ҳазор шаҳидони роҳи озодиро, ки дар саҳифаҳои таърихи Ватан абҷдӣ сабт гардида, ифтихори халқмон аст, фаромӯш нахоҳем кард. Маълум, ки барои далерию шуҷоати беандоза дар ҚБВ ба 54 нафар диловарони Тоҷикистон унвони Қахрамони Иттиҳоди Шӯравӣ дода шуда, 19 нафар бо ордени "Шараф", ҳазорон иштирокдорони ҷанг бо ордени медалҳои ҷангӣ сарфароз гардониданд. Ғалабаи бузург собит кард, ки ҳеҷ гоҳ халқҳои ватандӯсту озодихоро мағлуб ва мутеъ карда намешавад. Сабақи ҚБВ имрӯз моро водор месозад, ки дар атрофи давлату ҳукуматамон зичтар муттаҳид шавем, бо зиракиву хушёрӣ музаффариятҳои истиклолияти давлатиамонро ҳифз намоем, ваҳдати миллӣ ва дӯстии халқҳои кишварро мустаҳкам намуда, ҳамеша омодаи ҳифзи Ватани азизамон бошем.

Имрӯз дар Тоҷикистон шумораи иштирокдорони ҚБВ хеле кам мондааст. Давлату ҷомеаи мо дар баробари поси хотири шаҳидони роҳи озодӣ наисбат ба ҳаёту зиндагии шоистаи собиқадорони Ҷанги Бузурги Ватанӣ ҳамеша тадбирҳои зарурӣ андишида, ҳурмату эҳтироми онҳоро ба ҷо меоваранд. Бобоҳои қахрамонамон дар тарбияи ватандӯстиву худогоҳӣ, ҳифзи музаффариятҳои истиклолият, меҳнати софдилона бахри шуқӯи Ватан ва эҳтиром ба муқаддасоти Ватан ҳеҷ гоҳ қувваю донишу таҷрибаашонро аз фарзандону наберагони худ дарег намедоранд.

Мо бояд ҳамеша эҳтиромии собиқадорони ҷангу меҳнати солҳои 1941-1945-ро ба ҷо оварем. Поси хотири шуҷоату қорнамоии беназири иштирокдорони ҚБВ ва ҷашн гирифтани санаи 9 май ҳамчун Рӯзи Ғалабаи бузург худ як ҳикмати бузургест. Итминони комил дорем, ки фарзандону пайвандони мо низ ба ин рисолати инсонӣ ҳамеша содиқ хоҳанд монд.

Ҷ. ҚҶРАЕВА,
устоди ДТТ ба номи М.Осимӣ,
Ҷ. ХУДОЙҚУЛОВ,
полковники мустағфи

Бехтарин офаридаҳои адибони муваффақ, пеш аз ҳама, саршор аз гоҳҳои башардӯстӣ мебошанд. Адабиёт худ тарғибгари амниятро осоиштагӣ, сулҳу дӯстӣ ва одаму одамгарист. Аз ин ҷост, ки адабиётро неруи тавнони тарбия менаманд. Устодони таълимгоҳҳо аз он дар тарбияи шоистаи насли навраб ба таври васеъ истифода мебаранд. Асарҳои шоири маҳбуи халқҳои тоҷик, устод Мирзо Турсунзода низ

Дар ин мурочиати даъватомез як навъ хашму ғазаб наисбат ба душманони ҷангҷӯ, ҷӯши ҳисси интиқом ва ҳамзамон, муҳаббат ба халқу диёри азиз равшан эҳсос мешавад. Ҷанг танаффуровар аст, шоир ҳаргиз ҷангро намехоҳад, вале чун аду ҳамла оварад, дар ҳимояи марзу буми худ бархостану бар зидди хасм силоҳ ба даст доштан, Ватанро далерона ҳимоя қардан амрест зарурӣ ва ҷавонмардона.

**Сангаму оҳанаму нӯлодам,
Сипари мамлақати озодам!
Кӣ тавонад, ки маро банда кунад,
Халқро аз Ватанаш канда кунад?!
Ин фақат хоби фашистона бувад,
Орзуи сағи девона бувад.**

Дар солҳои Ҷанги дуҷоми ҷаҳон устод Мирзо Турсунзода ба жанри калони эпикаи адабиёт рӯй оварда, дostonҳои ватандӯстонаи «Барои Ватан» (дар ҳамкаламӣ бо Абдусалом Дехотӣ) ва «Писари Ватан»

Дифои шарафу шаъни Ватан

моҳияти баланди башарпарварӣ доранд ва саодатмандии инсонҳоро тарғиб менамоянд. Шоири тавнони миллат ҳамеша таманнои онро дошта, ки сулҳу дӯстӣ, ваҳдату ягонагӣ ҳокими сайёра бошанду одамон ҳамеша шоду мамнун ва бегаму дard зиндагӣ ба сар баранд. Устод Турсунзода дар ашъори пурмазмуну дилҷаспи хеш ҷангро ҷиддан маҳкум карда, ҳамагонро ба сулҳу оштии абҷдӣ даъват бинмудааст. Вақте ки соли 1941 Олмони фашистӣ бо сарвари Гитлери малъун ба ҳоки собиқ ИҶШС аҳдшиканона ҳучум мекунаду ҷанги хонумонсӯз дар ин сарзамин оғоз меёбад, шоири шаҳри тоҷик саҳт ба хашм меояд, ба ҷангҷӯён нафрин меғӯяд ва қотеона барои маънаван сарқӯб кардани хиёнаткорони башарият калам ба даст мегирад. Дар «Паёми халқ» ном газалаш устод Турсунзода дар нахустин рӯзҳои оғози ҷанг ба фарзандони далери Ватан ҷунун мурочиат кардааст:

**Қахрамон фарзанди мо, бишнава
салому халқро,
Гарму ҷӯшон ҳам салому ҳам
паёми халқро!
Халқ гуфтад, ки раву душман
намо зеру забар,
Бар замин ҳаргиз намондӣ ту
каломи халқро...
Ҷанг кун, мардона душман куш,
ситон, эй шермард,
Аз фритси охири ҳақиқати
халқро.**



Шеъри машҳури устод «Хайр, модари азиз» ҳам дар нахустрӯзҳои ҷанги Олмон навишта шудаасту моҳияту мазмуни амики ватандӯстона дорад. Қахрамони шеър ҷавонест шучоъ, диловар, кавиизм ва бочасорат. Ӯ аз ҳамлаи душман ба Ватанаш ба хашм омадааст ва ба дифои шарафу шаъни кишвар мешитобад. Хайрбодӣ ин часурфарзанди Ватан хеле муасиру ҳикматбор аст ва як дарси ватандӯстиву мардонагиро мемонад. **Модарам, меравам аз пеши ту ман
Ба дифои шарафу шаъни Ватан...
Хабар омад, ки ба тороҷи чаман
Боз карда пари худ зогу заган...**

ро эҷод намуд ва ба ин васила, дар таъмини ғалаба, дастгирию рӯҳбаландсозии ҷанговарони ватанпарвар, маҳкум кардани душманон, талқини ҳисси интиқом ҳиссаи сазовор гузошт. Устод дар эҷодиёти баъдиҷангиаш низ дар ҳар мавриди мувофиқ ҷангу ҷангҷӯёнро шадидан танқиду сарқӯб кардаву ба ҷонибдорӣ сулҳу дӯстӣ садо баланд бинмудааст:

**Сулҳ бо имзои моён, мардумони
фатхъб,
Менамояд нақшаҳои ҷангҷӯёнро
хароб!
Зухроҳон СОЛИЕВА,
омӯзгори синфҳои ибтидоӣ**

Ёди падарон ҷовидонист

Зимистони соли 1943. Амон ва рафиқонаш дар хандақ пинҳон гашта, интизори фармони командир буданд. Ҳаво хунуку сард буд. Онҳо аз хандақ сар боло карда наматавонистанд, зеро тирҳои душман аз болои сари онҳо ҷуну жола меборид. Пас аз ҷанде тирпарронӣ катъ гардида, ҳама ҷоро хомӯши фаро гирифт.

Ноғох хомӯширо садои радиои қисми ҳарбӣ, ки дар симҷӯбе овехта шуда буд, халалдор кард:

-Рафиқон, бародарон, дӯстон, писарони ба ҷон баробарам! Шуморо Ватан, модари азиз, бародарону хоҳарон, ҳамдеҳагон, хулоса ҳама дар қафои шумо истода, бо уме-ди калон интизоранд ва ҳар лаҳза дуои нек мекунанд, зеро шумо муҳофизати Ватанро бар дӯш доред ва ягона бовари онҳо шумоед! Душман бо қувваи калон дар муқобили шумо истодааст, -шундида шуд садои таъсирбахши собиқ роҳбари давлати Иттифоқи Шӯравӣ, котиби якуми Партияи Коммунистии Шӯравӣ Иосиф Виссарионович Сталин.

Ҳар як асқари дар хандақ буда, ин суҳанонро шундида, ба ҷунун қарор омаданд, ки дигар қафо намегарданд.

Ҳамаи 300 нафари дархандақбудои қисми ҳарбӣ ҳар кадом ба фикру андешаҳои дур рафтанд.

Амон Нозимов низ ҷашмаҳои зебою суҳбатҳои ширини дӯстону рафиқони деҳаи худ – Гулҳани ноҳияи Ҳисорро ба ёд оварда, гарқи хаёлот буд. Ӯ орзу мекард, ки баъд аз ба итмом расидани ин ҷанги хонумонсӯз бо сари баланд ба Ватанаш - Тоҷикистон баргардад.

-Ба пеш, бахри ҳимояи Ватани азизамон,-гуфтани командир қисм Иван Булигин ҳамаро ба худ овард. Онҳо ба муқобили душман шадидан ҷангиданд.

-Ман, вақте ки худро шинохтам, аллакай дар шифохонаи ҳарбӣ мехобидам, - меғӯяд Амонбой дафтари хотираҳои ҷангиашро варақгардон карда. Фаҳмидам, ки қисми мо душманро ба ақиб шинонда, худ торумор гаштаанд. Маро бошад, беҳуш, баъди як рӯз аз байни мурдагон ҷудо карда, ба шифохона оварда, аз баданам се тир гирифта, муолиҷа кардаанд.

Аз 300 нафар қисми ҳарбии пиёдагард дар наздикии Варшава ман ва рафиқи ҷангиам Маҳмадқарим Шоқулов аз деҳаи ҳозираи Сафедҷашмаи ноҳияи Рӯдакӣ зинда мондем халос. Пас аз шифо ёфтнаммон моро барои озод кардани шаҳри ноҳияҳои атрофи Ҷумҳурии Украина фиристоданд. Борҳо тир хӯрда, ба шифохонаҳои ҳарбӣ афтодем то тамом шудани ҷанг барои ғалаба ба даст овардан мубориза бурдем. Баъди ғалаба мо ҳамагӣ ду рафиқ аз ҷанг ба деҳаҳои худ баргаштем.

Дӯстони ҷонӣ Амон Нозимов ва Маҳмадқарим Шоқулов баъди ҷанг борҳо вохӯри намуда, дар суҳбатҳои худ лаҳзаҳои ҷангии худро ба ёд оварда, аз тинҷию ободии Ватани азизамон шукргузори карда, ба фарзандони худ лавҳаҳои ҷангии аз сар гузаронидаи хешро қисса менамуданд.



► БАҶРАСӢ

Омӯзиши забонҳои хориҷӣ вусъат меёбад

Масъалаи омӯзиши васеи забонҳои хориҷӣ дар шароити кунунӣ, ки равандҳои ҷаҳонишавӣ торафт амиқтар мешаванд, мавқеи махсусро дорост. Забонҳои хориҷӣ воситаи робитаи мо бо ҷомеаи ҷаҳонӣ мебошад ва моро бо фарҳангу тамаддуни олам ошно месозад.

Забони англисӣ яке аз серистеъмолтарин забонҳои дунёст. Имрӯз ин забон дар панҷ кишвари дунё ба сифати забони якум истифода мешавад. Ин кишварҳо Амрико, Британияи Кабир, Канада, Австралиа ва Зеландияи Нав мебошанд. Ғайр аз ин, забони англисӣ дар дигар кишварҳо ба сифати забони дуюм ё забони муошратӣ байни миллатҳои истифода мешавад. Ин кишварҳо Ҳиндустон, Покистон, Сингапур ва ғайра мебошанд.

Яке аз масъалаҳои муҳими таълиму омӯзиши забонҳои хориҷӣ, махсусан, забони англисӣ сатҳи забондонӣ ва маҳорати касбии худӣ омӯзгориҳои фанӣ, бахусус, омӯзгориҳои ҷавон мебошад. Маълум аст, ки барои омӯзиши забони англисӣ дастуру маводи ҷӯй фаровон таҳия карда шудаанд. Ғайр аз ин, барномаҳои дигари омӯзиши забони англисӣ дар шакли онлайн, ба монанди TOEFL, IELTS, DELTA ва ғайра чорӣ карда шудаанд, ки барои омӯзиши он мусоидат мекунад.

Илова ба ин барномаҳо, ҳамчунин, нақши лоиҳаҳои грантӣ, ки аз ҷониби кишварҳои хориҷӣ маблағгузорӣ мешаванд, дар омӯختан ва баланд бардоштани дараҷаи таҳассуси касбии омӯзгорону донишҷӯён нақши муассир доранд. Яке аз чунин грантҳо – лоиҳа таҳти унвони «Забони англисӣ барои ояндаи дурахшон» ба ҳисоб меравад. Он лоиҳаи муштараки Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон ва Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода буда, бо дастгирии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо маблағгузориҳои Бонки Ҷаҳонӣ амалӣ карда мешавад. Шарикони асосии лоиҳаи Донишгоҳи федералии Урал ба номи президенти Федератсияи Россия Б.Н.Ельцин ва Донишгоҳи Ювяскюляи Финляндия мебошанд.

Тибқи яке аз барномаҳои лоиҳаи гранти мазкур 38 нафар омӯзгори Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода ва Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон барои баланд бардоштани дараҷаи забондонӣ ва маҳорати омӯзгорӣ дар курси ЕМІ (English Medium Instruction), ки аз ҷониби шарикони лоиҳа гузаронида шуд, аз тариқи онлайн иштирок намуданд. Курси мазкур муддати се ҳафта, аз 8 август то 4 сентябри соли 2020 баргузор гардида, як гурӯҳ омӯзгорони ҷавони факултаи забони англисии ДДЗТ ба номи С. Улуғзода ва Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон, аз ҷумла, Мунира Имомшоева, Мижгона Султонзода, Майсара Зикриева, Замира Валиева, Робия Муртазаева ва дигарон дар ҷамъбасти курси мазкур бо сертификати сатҳи байналмиллалӣ CAMBRIDGE сарфароз гардида.

Курси онлайн пурра ба забони англисӣ гузаронида шуда, роҳбарии курсро шарикони лоиҳа, муаллимаи ботачрибаи Донишгоҳи федералии

Урал ба номи Б.Н. Елтсин, узви маркази Кембричи донишгоҳи мазкур Александра Карпова ба уҳда дошт.

Бояд гуфт, ки барномаи ЕМІ (English as a Medium of Instruction – забони англисӣ ҳамчун воситаи таълим) аз ҷумлаи барномаҳои онлайнӣ мебошад. Ин барнома барои омӯзгориҳои забони англисӣ таҳия шудааст ва ҷиҳати бехтар намудани методҳо ва усулҳои таълими забони англисӣ мусоидат мекунад. Ҳамчунин, хавасмандони забони англисӣ метавонанд ин барномаи омӯхта, малакаи муошратӣ забони англисии худро бехтар намоянд. Барномаи мазкур ҷанбаҳои асосии таълими забони англисиро дар бар гирифта, барои омӯхтани ин забон методҳои навро фароҳам меорад. Ин барнома аз ҳафт қисм ё ба истилоҳи дигар, модули иборат аст. Ҳар як модули ҷанбаҳои муҳими таълими забони англисиро дар бар гирифта, тарзу усули хоси худро дорад, ки бевосита барои таълими забони англисӣ равона шудааст.

донишгоҳи Федералии Урал ба номи Б.Н. Елтсин гузаронида шуд, шинос намудани омӯзгорон бо усулҳои нави таълим ва истифодаи технологияи муосир дар ҷараёни таълими забони англисӣ мебошад. Дар ҷамъбасти курси тақмили ихтисоси устодон бо дипломҳои сарфароз гардонида шудаанд.

Дигар аз дастоварди ҷашмирасе, ки дар доираи лоиҳаи муштараки амалӣ шуда истодааст, аз курси байналмиллалӣ CELT-S (Certificate in English Language Teaching – Secondary) гузаштани 12 нафар омӯзгори Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон ва Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода мебошад. Курси мазкур пурра ба забони англисӣ буда, тариқи онлайн аз санаи 6 декабри соли 2020 оғоз шуда, то санаи 6 июни соли 2021 давом ёфта истодааст. Роҳбарии курсро шарикони лоиҳа, муаллимаи ботачрибаи Донишгоҳи федералии Урал ба номи

Б.Н. Елтсин, узви маркази Кембричи донишгоҳи мазкур Виктория Карева ба уҳда дорад. Он курси ибтидоии омӯзиши забони англисӣ ба ҳисоб рафта, ҳамчун забони дувум ё хориҷӣ барои омӯзгорону профессорони муассисаҳои тахсилоти олии касбӣ пешбинӣ шудааст. Курсҳои мазкур аз ҷониби Маркази забонҳои донишгоҳи Кембрич тавассути марказҳои ваколатдори он пешниҳод гардида, иштироккунандагон метавонанд ба таври рӯзона ё ғоибона тахсил намоянд. Бо назардошти он ки курсҳои мазкур дорои стандартҳои баланд мебошанд, ҷиҳати арзёбии дақиқи донишу малакаи иштироккунандагон дар саросари ҷаҳон баҳо баланд гирифта, шуҳрат пайдо намудааст. Аз ин рӯ, он ба ҳайси яке аз бехтарин курсҳои омӯзишии барои омӯзгориҳои забони англисӣ пешбинишуда, донишу малакаи онҳоро мувофиқ ба стандартҳои ҷаҳонӣ баланд мебардорад.

Курси CELT-S (Certificate in English Language Teaching – Secondary) аз ҳафт қисм ва ё ба истилоҳи дигар ғуём, аз 8 модули иборат мебошад, ки ба омӯзандагонаш дарсҳои тахассусиро оид ба баланд бардоштани маҳорати касбии тадриси забони англисӣ ва усулҳои нави таълими ин забон меомӯзнад. Дар хотимаи ҳар як модули иштироккунанда вазифаи махсус дода мешавад, ки иҷрои он захираи зиёдро талаб менамояд. Бар замми ҳафт вазифаи ба уҳда доштан иштироккунандаи курс, ҳар як муҳассили ду дарси намунаӣ ва як дарси хотимаӣ ва ҳамчунин, имтиҳони ТКТ (Teaching knowledge test – тести санҷиши тахассусӣ) – ро месупорад. Ҳамаи ин далел аз талаботи байналмилалӣ доштан ва самаранокии курси шаҳодат медиҳад.

Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон ва Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С.Улуғзода минбаъд низ барои боз ҳам баланд бардоштани сатҳи таълим ва омӯзиши забонҳои хориҷӣ, махсусан, забонҳои англисӣ аз чунин лоиҳаҳои самаранок истифода бурда, дар пешрафти сатҳи забондонии омӯзгорону донишҷӯён ва татбиқи дастуру супоришҳои давлату Ҳукумати мамлакат саҳми худро хоҳанд гузошт.

Умед МАНСУРОВ,
роҳбари лоиҳа (ДСРТ),
Парвина МИРЗОВА,
ҷамоаҳангсози лоиҳа (ДДЗТ)

► АКСИ САДО

...Бармаҳал аз падару модари худ чудо гаштам ва дар тарбияи бибиам ба камол расидам. Ба шарофати фаёлияти устодони ғамхорам меҳри касби омӯзгорӣ ба дилам ҷо шуд. Бо дастгирии дӯстону омӯзгорон орзуям амалӣ гарид. Аз хурдӣ маъюби гурӯҳи 2-юм будам. Баъди хатми Донишгоҳи омӯзгорӣ аз соли 1979 то ҳол (42 сол) бе танаффус кор карда истодаам. Соҳиби оилаи хушбахт шудам ва 8 фарзандамро хоннда ба воя расондам.

Дар давраи ҷанги дохилии солҳои 90-уми асри гузашта мушқилиҳои зиёдеро аз сар гузарондам, чанде бе маош ҳам кор кардам, аммо аз касби омӯзгорӣ даст накашидам. Ба хамааш шукр мекардам. Соли 2007 ба сафари шаҳри Кӯлоб рафта, худ навору расмҳои гирифта, дар мавзӯи 2700- солагии ин шаҳри бостонӣ дарси кушод гузарондам. Дар дарсам

Шарафи омӯзгорро ҳифз бояд кард

(Дар ҳошияи мақолаи С.Фазл - «Чаро мақоланависӣ боиси баҳс гардид?». «Омӯзгор», №16, 22 апрели соли 2021)

омӯзгорон, волидон ва журналистон иштирок карда, баҳои баланд доданд. Соҳиби таҳассуси дараҷаи олии гаштам. Шавқу рағбатим нисбат ба касам боз ҳам афзуд. Худам, ки ҷиҳати калон шуда будам, бештар хонандагонӣ ятимӣ бенаво ва гирифтори аутизмро ба шогирдию сарпарастӣ мегирифтам. Боре писарчаеро ба синфам овардам ва гуфтам, ки бояд дар синфи 4 ё 5 хонад. Ман синфи якум доштам. Писарак ҳатто нағз гап зада наметавонист. Ӯ хоҳарчае дошт, ки вай ҳам бемор буд. Падару модарашон иҷоранишин будаанду кашшокона зиндагӣ мекардаанд. Дилам сӯхту гузаштаҳои худам ба хотир омаду ӯро ба синфам шинондам. Баъди дарсҳо бо ӯ иловатан кор мекардам.

Ӯро 4 сол дарс додам. Кӯшиш мекардам, касbero интиҳоб кунад, ки дар оянда ба падару модараш дастгир бошад. Баъди синфи 4 ба савдои ҷизҳои хурд гузашт. Ман ҳар гоҳ ба ӯ ёрӣ меодам, то ки дуруст ҳисобу китоб дошта бошад. Ҳоло ӯ дар гӯшаи бозорчае савдо мекунад ва зиндагӣ ахли оилаашро пеш мебарад. Ду сол пеш писарбачаи дигаре, ки гирифтори аутизм буд, зери дастгирии ман синфи 4-умро хатм кард. Ӯ касби электрикиро интиҳоб кард. Соли гузашта писарбачае, ки ду пояш ҳаракат намекард, ба синфам бо дучарха омад. Дилам сӯхт. Чанд муддат ба хонааш рафта, дарс гуфтам. Ӯ бо завқ ба омӯзиш машғул мешуд. Моҳи сентябри соли 2021 дар шаҳри Кӯлоб дар мусобақаи байни маъюбон ҷои аввалро гирифт.

Ҳоло шогирдонам қисме дар вазифаҳои баланд кор мекунанду гурӯҳе дар мактабҳои олии хориҷӣ (Олмон, Амрико, Малайзия, Русия, Австрия, Туркия...) идеалии тахсил доранд.

Бо аксари онҳо дар иртибот ҳастан, рӯҳбаланду раҳнамоишон мекунам.

Дар дарсҳои ман омӯзгорон аз Русия ширкат варзидаву таҳсинам гуфтаанд. Соли 2016 вобаста ба барномаи нави таълими дар чор марҳила дар 55 муассисаи тахсилоти умумии пойтахт дарс гуфтам.

Ҳоло ман 63 сол дорам, аммо меҳри пешаи омӯзгорӣ ҷавонам нигоҳ доштааст. Соли равон КОВИД-19 бистариам кард, пасантар ба дарди сутунмуҳра гирифторм шудам. Пас аз андаке шифо ёфтан ба бемадори худ нигоҳ накарда, барои аз аттестатсия гузаштан ба назди ҳайати санҷишгарони сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе омадам.

Дар долон ва пас дар ҳузури ҳайати мазкур фишорам баланд ва саломатиам бадрат шуд. Аз фишорбаландӣ қару кӯр ва гунг гаштаву беҳуш шудам. Вақте ки ба хуш омадам, худро дар пеши табиб дидам, ки ба ман об мепошиду дору меод. Маро ба хона оварда, ёрии таъҷилоро ҷеғ заданд. Духтрон гуфтаанд, ки бо сабаби бемории пешин муҳраҳои миеъ асабро зер кардааст. Аммо ин хама маро чандон тазйик надод.

Хаёл кардам, акалан барои 42 сол собиқаи қорни бетанаффус доштан, маъюби гурӯҳи 2 будан ва 63 - сола буданам, мегӯянд, ки ташаккур, хуб кор кардӣ, ана, раҳматнома ба ту, хоҳӣ, коратро давом дех, нахоҳӣ, роҳи сафед! Вале афеҷс! Тахассуси маро паст карданд!

Нисбат ба фаёлияти дастаи санҷишгарони сарраёсати маорифи шаҳр вобаста ба аттестатсияи омӯзгорон сару садо ҷиҳати зиёдаанд. Махсусан, вобаста ба талабот ба мақоланависӣ. Гумон мекунам, ки дар хама ҳолат маҳорати омӯзгор, таҷрибаю қорномаи ӯ, шаъну шарафаш дар мадди аввал бошад, на омилҳои дуюму сеюмдараҷа.

Меҳринисо МАРҚАЕВА,
омӯзгори синфҳои ибтидоии мактаби
№72-и ноҳияи Фирдавӣ

КОМӢБӢ

Шаҳзод ба Массачусетс меравад!

Хонандаи синфи 11-и литсей барои хонандагони болаёқат дар шаҳри Душанбе Шаҳзод Назиров суҳбате оростам. Ҳамсуҳбати ҷавони ман кори бузургеро анҷом додааст, яъне ба Донишгоҳи технологияи Массачусетс (MIT) дохил шуда, аз моҳи сентябри соли ҷорӣ метавонад ҳамчун донишҷӯи ин даргоҳи бонуфузи илму маърифат ба таҳсил шурӯъ кунад. Мактаби олии мазкур соли 1861 аз ҷониби Виллям Бэртон Роджерс таъсис ёфта, дар шаҳри Бостони иёлати Массачусетси Иёлоти Муттаҳиди Амрико қарор дорад ва яке аз муассисаҳои таълимии машҳури дунё ба ҳисоб меравад. Он дар бахши муҳандисию технологӣ дар ҷаҳон ҷои 1-ум ва дар байни 200 донишгоҳи муваффақи олам ҷои 2-ро касб намуда, солҳои тӯлонӣ ин макомхоро аз даст наводааст. Аввалин шахсе, ки аз Тоҷикистон дар Донишгоҳи технологияи Массачусетс (MIT) таҳсил мекунад, хонандаи литсей-интернати тоҷикӣ-русии Ҷотам ПВ Далер Пиров мебошад. Шаҳзод Назиров дар оянда мехоҳад ихтисоси муҳандиси химияро аз худ кунад.



Мушкил ҳал шуду ман аввал хонандаи синфи 7-и литсей барои хонандагони болаёқат дар шаҳри Бохтар ва баъди ҷанде, аз тариқи иштирок дар озмун, хонандаи литсей барои хонандагони болаёқат дар шаҳри Душанбе гардидам. Мо-шоғирдон бо роҳнамоии устодон дар озмоишгоҳи литсей таҷрибаҳои гуногун мегузаронем, ки бароямон хеле шавқовар аст. Ман аз синфи 9-ум тахти роҳбарии омӯзгорон ба олимпиадаҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ омода мешудам, ширкат меварзидаму голиб меодам. Ҷанде пеш бо тавсияи устодонам ба Донишгоҳи технологияи Массачусетс (MIT) аз тариқи интернет хуччат супурдам. Бахт ёрам гашту пас аз супоридани имтиҳонҳо ва гузаронидани муҳоҷибӣ ба масъулони донишгоҳ моҳи марти соли ҷорӣ бароям посухи мусбат доданд ва ман имкони таҳсил дар ин муассисаи таҳсилоти олиро пайдо кардам, - мегӯяд Шаҳзод Назиров.

илмдӯсташ буда, дар донишомӯзӣ ўро роҳнамоӣ мекунад.

- Ман фарзанди калонии хонандонам. Аз синфи 4-ум дар олимпиадаву озмунҳои сатҳи вилоятӣ пайваста ширкат варзида, соҳиби ҷойҳои ифтихорӣ ва сипосномаву ифтихорномаҳо гаштаам. Ҳамон солҳо бисёр мехостам, ки дар литсей барои хонандагони болаёқат таҳсил намоям, аммо имкон намерёфтам, зеро таҳсил дар литсейҳо шартномавӣ буда, буҷаи оилаи мо имкони пардохти маблағи шартномаро нашошт. Як вақт шунидам, ки барои дохил шудан ба литсей озмун эълон кардаанд. Ман ҳам бахатро санҷидаму муваффақ шудам, аммо пардохти маблағаш нигаронам кард. Бобоям ба собиқ вазири маориф ва илм Нуриддин Саид мактуб навишта, хоҳиш каранд, ки барои таҳсилам аз тариқи тахфифи 50-дарсадӣ мусоидат намоянд.

Вақте аз ў пурсидам, ки аз мушкилоти айёми таҳсил, масъалаҳои даврони донишҷӯӣ дар як кишвари дур харос надорӣ, чунин посух дод:

- Алмос ва ангиштсанг хардуяшон аз як чинсанд, карбон ҳастанд. Танҳо алмос аз сабаби оне, ки тахти фишори саҳт қарор мегирад, ба санги қиматбаҳо табдил меёбад. Ман аз мушкилот наметарсам, зеро роҳи илм осон нест, пастию баландии зиёд дорад, аммо ин мушкилиҳои инсонро обутоб медиҳад...

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ, «Омӯзгор»

СӢТВОРӢ

Аҳлиддин ИСОЕВ

30 апрели соли 2021 Аҳлиддин Исоев – рӯзноманигори варзида, суратгири собикадори ВАО аз олам даргузашт



Аҳлиддин Исоев 3 июли соли 1951 дар ноҳияи Ленин (ҳозира ноҳияи Рӯдакӣ) таваллуд шудааст. Фаъолияти меҳнатиаш баъди хатми омӯзишгоҳи касбӣ – техникий рақами 49-и шаҳри Душанбе (1970) ба сифати муҳбири суратгир дар рӯзномаи «Ҳақиқат»-и ноҳияи Ленин оғоз ёфта, то замони даъват ба хизмат дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳи ИҶШС (1973) идома ёфтааст. Баъди бозгашт аз хизмати ҳарбӣ дар вазифаҳои суратгири Маркази натуралистуни ҷавони шаҳри Душанбе (1975 – 1977), муҳбири суратгири рӯзномаи «Комсомоли Тоҷикистон» (1977 – 1988), муҳбири суратгири рӯзномаи «Тоҷикистони советӣ» (ҳозира «Ҷумҳурият») (1988 – 2007) кор кардааст. Ҳамзамон аз соли 2001 то соли 2007 ба сифати муҳбири суратгир дар рӯзномаи «Садои мардум» фаъолият меварзид. Беш аз 15 сол дар ҳафтаномаи «Омӯзгор» ба сифати ҳамкор ҳамчун муҳбири суратгир фаъолият дошт.

кор гузашт ва соли 2017 ба нафақа баромадааст.

Барои хизматҳои шоёнш бо Ифтихорномаи Ҷумҳурии Тоҷикистон кадрдонӣ шуда, соли 2013 ба унвони Корманди шоистаи Ҷумҳурии Тоҷикистон сазовор гардидааст.

Аҳлиддин Исоев узви Иттифоқи журналистони Тоҷикистон, барандаи Ҷоизаи Иттифоқи журналистони Тоҷикистон ба номи Абулқосим Лоҳутӣ, Аълочии матбуоти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Аълочии фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон буд. Хотираи неки ин рӯзноманигори шарафманд дар ёдхо пойдор хоҳад монд.

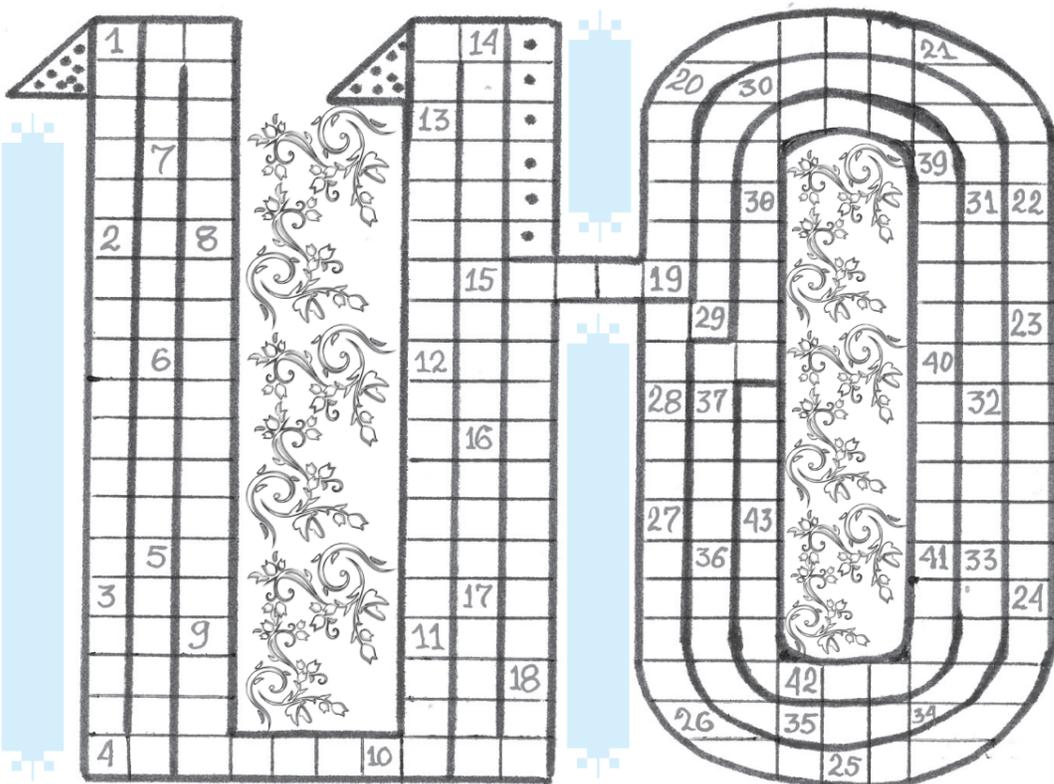
Аҳли қалами ҳафтаномаи «Омӯзгор» аз даргузашти рӯзноманигор ва журналисти собикадору номвар, ҳамкори собиқи худ Аҳлиддин ИСОЕВ андухгин буда, ба аҳли оила ва хешовандони марҳум изҳори ҳамдардӣ ва таслият мекунад.

1. Яке аз қаҳрамонҳои асари шоир.
2. Қаҳрамони аз силсилаи шеърҳои «Қиссаи Ҳиндустон».
3. Номи маҷмӯаи ашъори шоир.
4. Шеъри М. Турсунзода.
5. Исми фарзанди шоир.
6. Яке аз дӯстони М. Турсунзода, ки ҳамроҳ асар навиштаанд.
7. Қаҳрамони аз достони «Ҳасани арабақаш».
8. Достони шоир, ки бо хати арабиасос ҷоп шудааст.
9. Мактабе, ки шоир баъди хатми он маълумоти миёна гирифтааст.
10. Номи набераи шоир.
11. Шеъри Н. А. Некрасов, ки шоир онро ба тоҷикӣ тарҷума кардааст.
12. Шеъри машҳури шоир, ки ҳофизон онро месароянд.
13. Либреттои шоир.
14. Шеъре, ки муаллиф дар аксари ҷамъомадҳо хондани онро дӯст медошт.
15. Пойтахти давлате, ки шоир ба он сафар кардааст.
16. Шоираи рус, ки дар ситоиши М. Турсунзода гуфтааст: «Вай на танҳо моро ба Тоҷикистон ошно намуда, гузаштаю ҳозираи онро нишон медиҳад, балки дарвозаи Осӣро низ ба рӯи мо боз мекунад».
17. Пйесаи шоир.
18. Дӯсти шоир, Шоираи халқии Тоҷикистон.
19. Шеъри Т. Г. Шевченко, ки муаллиф онро тарҷума кардааст.
20. Шаҳре, ки шоир ба он ҷо сафар кардааст.
21. Мукофоте, ки шоир ба он шарафёб гардидааст.
22. Шеъри М. Турсунзода.
23. Маҷмӯаи ашъори шоир, ки бо арабиасос ҷоп шудааст.
24. Пойтахти ҷумҳури дар китъаи Осӣ, ки шоир ба он сафар кардааст.
25. Дӯсти шоир, адиби ўзбек.
26. Номи гул, ки М. Турсунзода дар ашъораш бештар ном бурдааст.
27. Мавзӯи асосии эҷодиёти шоир.
28. Пйесаи М. Турсунзода.
29. Шаҳр дар Канада (китъаи Америка), ки шоир ба он ҷо сафар кардааст.
30. Матни асари сахнавии мусиқӣ, ки дар эҷодиёти шоир ҷой дорад.
31. Шеъри шоир.
32. Исми набераи шоир.
33. Яке аз дӯстони шоир, ки гуфтааст: «Мирзо давомдихандаи назми ҳазорсолаи халқи худ аст».
34. Муаллифи шеър ё бахшида ба М. Турсунзода бо номи «Қитъаи шеър».
35. Шоир, дӯсти М. Турсунзода.
36. Яке аз мавзӯҳои асосии эҷодиёти шоир.
37. Ҳикояи М. Турсунзода.
38. Қасри муҳташамае дар Ҳиндустон, ки ҳамноми шеъри шоир аст.
39. Шоираи рус, тарҷумони ашъори М. Турсунзода.
40. Қаҳрамони яке аз либреттоҳои шоир.
41. Маҷмӯаи ашъори шоир.
42. Фазали М. Турсунзода.
43. «*** аз гирия қардан об мешуд дил...».

Мураттиб Ҷотами ҶОМИД, «Омӯзгор»

Муаммони «Устод»

Ба ифтихори 110 – солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, устод Мирзо Турсунзода



Сафобахши ҳаҷон омӯзгор аст.

ОМӢЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
Почтаи электронӣ: omuzgor@inbox.ru
Сомонаи ҳафтанома: www.omuzgor-gazeta.tj

Сармуҳаррир Ҳайати М.ИМОМЗОДА, А.РАҲМОНЗОДА, Н.САИД, М.САЛОМИЁН, Г.ҒАНИЗОДА, Д.ҚОДИРЗОДА, Ноилшоҳ НУРАЛИЗОДА таҳрир: Н.СОБИРЗОДА, Ф.РАҲИМӢ, А.МУРОДӢ (ҷонишини сармуҳаррир), Н.ОХУНЗОДА (котиби масъул)

Суроға: 734025, ш.Душанбе, х. Айни - 126, Телефонҳо: қабулгоҳ – 225-81-55, ҷонишини сармуҳаррир – 225-81-58, котибот – 225-81-57, муҳосибот – 225-81-61

«Омӯзгор» тахти рақами 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Қумитан андозаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хотири ҷандандешӣ маводе низ ба таъби мерасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифон ҳамфиқр набояд ва барои онҳо масъулият ба уҳда нагирад.
Наабатдори шумора А. МУРОДӢ

Ҳафтанома дар матбааи нашриёти комплекси «Шарқи озо» ба таъби расид. | Индекси обуна – 68850 | Адади нашр: 41345 нусах | Тарроҳ: С. Ниязов | Ҳуруфчинон: М. Диловарова ва Д. Забиров

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта баргардонда намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳои дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифаи компютери андозаи 14 (фосилаи 1,5) – и ҳарфи Times New Roman Tj, қабул менамояд.